

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 85.184 van 8 februari 2000

A. 79.311/XIII-762

In zake : **AMOURI** Mohammed,

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Clara THEUWISSEN, advocaat,
de Schoonslaapsterstraat 29/1
1080 Brussel,

tegen :

**het Brussels Hoofdstedelijk
Gewest**, vertegenwoordigd door
zijn regering,

dat woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Philippe COENRAETS, advocaat,
Bolwerksquare 1/A
1050 Brussel.

-----**-DE -RAAD -VAN -STATE,- -XIIIe -KAMER,-**-----

Gezien het op 10 juli 1998 ingediende
verzoekschrift, waarbij Mohamed AMOURI de
nietigverklaring vordert van de beslissing van 13 mei
1998 waarbij de dienst Huisvesting van het Ministerie van
het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hem gelast de premie
van 75.000 frank die hij gekregen heeft voor de
verwerving van een woning, gelegen Firmin
Lecharlierlaan 1 te 1090 Brussel, volledig terug te beta-
len;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories
van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van Mevr. DEBROUX,
auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 30 juni 1999
waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter
griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan
de partijen, en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 22 december 1999,
waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij
wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting
van 27 januari 2000;

Gehoord het verslag van de heer QUERTAINMONT,
staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. B. DE CORTE,
loco Mr. C. THEUWISSEN, advocaat, die voor verzoeker
verschijnt, en van Mr. G. GENERET, loco
Mr. Ph. COENRAETS, advocaat, die voor de verwerende
partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van
Mevr. DEBROUX, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de
wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari
1973;

Overwegende dat de volgende gegevens dienstig
zijn voor het onderzoek van het beroep :

1. Op 29 augustus 1989 dient verzoeker bij
de dienst Huisvesting van het Ministerie van het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest een aanvraag om een premie voor

verwerving van een woning in. Door die aanvraag te doen, verbindt hij zich ertoe :

- a) met zijn gezin de te verwerven of te bouwen woning volledig te bewonen en binnen twee jaar na de aankoopakte of het einde van het bouwen er zijn hoofdverblijf te vestigen en dit gedurende op zijn minst vijf jaar;
- b) gedurende dezelfde termijn van vijf jaar de woning noch te vervreemden, noch geheel of gedeeltelijk te verhuren.

2. Op 27 september 1989 deelt de verwerende partij verzoeker mee dat voldaan is aan de voorwaarden gesteld bij het koninklijk besluit van 17 januari 1989 tot instelling, voor het Brussels Gewest, van een eenmalige premie voor oprichting of verwerving van een woning, alsook van een verzekering tegen inkomstenverlies, om een premie van 75.000 frank te genieten.

3. Op 14 januari 1998 schrijft de verwerende partij de volgende brief naar Mohamed AMOURI :

" Bij nazicht van uw dossier betreffende een verwervingspremie is gebleken dat u niet alle verbintenissen bent nagekomen, waartoe u zich verbonden heeft bij de aanvraag van de premie, verbintenissen die gedurende een periode van vijf jaar, met ingang van 5-7-1989, in acht genomen moesten worden.

U heeft het goed waarvoor de premie is toegekend immers verlaten vóór het verstrijken van de termijn van vijf jaar.

Bij de huidige stand van uw dossier blijkt niet dat er ernstige en uitzonderlijke omstandigheden zijn die de Minister ertoe kunnen brengen te oordelen dat er sprake is van een geval van overmacht dat het niet-nakomen van de verbintenissen rechtvaardigt en een reden zou zijn om de premie niet geheel of gedeeltelijk te hoeven terugbetalen.

Indien u van oordeel bent dat het niet in acht nemen van de verbintenissen gewettigd wordt door een geval van overmacht, verzoeken wij u ons die omstandigheden binnen 15 dagen per brief te laten kennen en ons daarbij de dienstige stavingsstukken te bezorgen.

(...)"

4. Bij brieven van 20 januari en 26 februari 1998 deelt verzoeker zijn opmerkingen mee in verband met het niet-nakomen van de verbintenissen die hij bij zijn premie-aanvraag heeft aangegaan.

Hij voert aan dat hij, als gevolg van de geboorte van een vijfde kind in april 1992, noodgedwongen op zoek is moeten gaan naar een ruimere woning en het appartement, waarvoor in september 1989 een premie was toegekend, maar dat te klein was geworden voor een gezin met zeven personen, voortijdig heeft moeten verlaten. Hij verklaart meer bepaald dat hij het onfatsoenlijk, menonwaardig en allesbehalve comfortabel vond de drie jongens opeengepakt in de woonkamer te laten slapen, en dat de twee meisjes en de drie jongens nauwelijks nog wat privacy hadden ten opzichte van mekaar.

5. Op 13 mei 1998 gelast de verwerende partij Mohamed AMOURI de ontvangen premie volledig terug te betalen.

Die brief luidt als volgt :

" Om in aanmerking te komen voor de verwervingspremie had u zich ertoe verbonden, voor een ononderbroken periode van vijf jaar die inging op 5 juli 1989, het goed niet te verkopen;

U bent die verbintenis niet nagekomen en op basis van het onderzoek van uw geval heeft de Staatssecretaris niet geoordeeld dat deze niet-nakoming door overmacht was gewettigd.

Bijgevolg moet u de ontvangen premie, dat wil zeggen een bedrag van 75.000 frank, volledig terugbetalen.

(...)

U kunt evenwel binnen zestig dagen na deze brief beroep instellen bij de Raad van State om deze beslissing te laten vernietigen.

(...)".

Dat is de handeling die bij het beroep bestreden wordt.

Overwegende dat de verwerende partij een exceptie van onbevoegdheid opwerpt; dat ze in hoofdzaak aanvoert dat "de Raad van State niet bevoegd is om kennis te nemen van een beroep tot nietigverklaring van een beslissing waarbij een toelage geweigerd wordt of waarbij de terugbetaling ervan gevorderd wordt, wanneer de verzoeker stelt dat hij zijn recht rechtstreeks put uit wets- of verordeningsbepalingen : in dat geval is alleen de rechterlijke macht bevoegd, aangezien de bestuurlijke overheid geen discretionaire beoordelingsbevoegdheid meer heeft en het recht op een toelage derhalve een subjectief recht wordt voor iedereen die aan de voorwaarden om die toelage te krijgen voldoet"; dat ze erop wijst dat het beroep in het onderhavige geval de terugbetaling van een premie voor verwerving van een woning betreft en dat verzoeker, die oordeelt dat hij voldoet aan de voorwaarden om zulk een premie te krijgen, stelt dat hij het subjectief recht heeft om die premie te krijgen; dat ze op grond daarvan besluit dat de Raad van State kennelijk onbevoegd is om van het onderhavige beroep kennis te nemen;

Overwegende dat verzoeker in zijn wederantwoord stelt dat hij, met het instellen van een beroep tot nietigverklaring van de bestreden beslissing, geen beslissing aanvecht waarbij de administratie weigert hem een premie voor de verwerving van een woning toe te kennen, maar een voorafgaande en discretionaire administratieve beslissing van de administratie om de terug-

betaling van die premie te vorderen, aangezien die beslissing neerkomt op een eenzijdige en discretionaire beoordeling van de omstandigheden die al dan niet een geval van overmacht vormen, en verzoeker beletten zijn verbintenissen na te komen; dat hij bovendien aanvoert dat de verwerende partij hem er zelf op gewezen heeft dat hij tegen de bestreden beslissing beroep kon instellen bij de Raad van State;

Overwegende dat artikel 6 van het koninklijk besluit van 17 januari 1989 tot instelling, voor het Brussels Gewest, van een eenmalige premie voor oprichting of verwerving van een woning, alsook van een verzekering tegen inkomstenverlies luidt als volgt :

" Art. 6. De aanvrager moet 18 jaar oud zijn op de datum van de aanvraag en mag geen andere woning in volle eigendom of in volle vruchtgebruik hebben. Voor de toepassing van deze voorwaarde wordt er geen rekening gehouden met de vervreemding van het geheel of een gedeelte van de eigendom of van het vruchtgebruik tijdens de twee jaren die voormelde datum voorafgaan. De aanvrager moet er zich tevens toe verbinden de te verwerven woning volledig en effectief te bewonen en er, binnen de twee jaar vanaf de koopakte of van het einde van het bouwen zijn hoofdverblijf te vestigen en dit gedurende ten minste vijf jaar. Hij mag ze bovendien gedurende dezelfde termijn niet vervreemden noch ze geheel of gedeeltelijk in huur geven, behalve in geval van overmacht waarvan de beoordeling overgelaten wordt aan de Minister. Deze verbintenis vervalt van rechtswege bij het overlijden van de aanvrager of van zijn echtgenoot of de persoon waarmee hij echtelijk samenwoont";

Overwegende dat de verwerende partij, door te schrijven dat de Staatssecretaris niet geoordeeld heeft dat de niet-nakoming die verzoeker ten laste wordt gelegd, "door een geval van overmacht was gewettigd", de bestreden handeling kennelijk beschouwd heeft als een toepassing van de vierde zin van het voornoemde artikel 6, de enige bepaling in verband met die aangelegenheid die de minister de bevoegdheid verleent te oordelen of het om een geval van overmacht gaat; dat het

echte onderwerp van het beroep tot nietigverklaring bijgevolg niet de vraag betreft of diegene aan wie een toelage wordt toegekend, een subjectief recht heeft, maar wel de uitoefening betreft door de ministeriële overheid van haar bevoegdheid om omstandigheden te beoordelen die overmacht uitmaken en die de niet-naleving van de voorwaarden om een toelage te krijgen kunnen wettigen; dat de middelen die in het verzoekschrift worden aangevoerd, inzonderheid het tweede en het derde middel, gericht zijn tegen de bestreden handeling voorzover de Staatssecretaris geen overmacht in aanmerking heeft genomen, en in ieder geval voorzover in de beslissingen geen reden wordt opgegeven voor het niet in aanmerking nemen van overmacht; dat de Raad van State bijgevolg bevoegd is om kennis te nemen van het beroep en van de middelen die ter adstructie daarvan worden aangevoerd; dat de exceptie van onbevoegdheid niet kan worden aangenomen;

Overwegende dat verzoeker een middel, het tweede van het verzoekschrift, ontleent aan schending van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en van de beginselen van behoorlijk bestuur; dat hij tegen de bestreden beslissing inbrengt dat daarin geen enkel reëel motief wordt gegeven waaruit blijkt waarom de omstandigheden die een geval van overmacht vormen niet in aanmerking zouden kunnen worden genomen;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat het niet juist is te stellen dat de bestreden handeling niet steunt op een uitdrukkelijke motivering in de zin van de wet van 29 juli 1991, aangezien in de handeling zeer duidelijk wordt aangegeven waarom de toegekende premie terugbetaald moet worden en verzoeker er tevens op gewezen wordt dat hij zich niet in

een geval van overmacht bevindt, op grond waarvan die premie niet terugbetaald zou hoeven te worden;

Overwegende dat de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, opgelegd bij de wet van 29 juli 1991, tot doel heeft de adressaat van de handeling in staat te stellen de redenen van de door de overheid getroffen maatregel te begrijpen en de zin van een betwisting omtrent die maatregel te beoordelen; dat in het onderhavige geval uit de wijze waarop de bestreden handeling is geformuleerd, zoals weergegeven in punt 5 van het feitenrelaas, niet blijkt waarom, in het licht van de voorwaarden gesteld in het genoemde artikel 6 van het koninklijk besluit van 17 januari 1989, de bestreden beslissing genomen is, en daarmee in ieder geval niet voldoende wordt aangegeven welke redenering de persoon die die beslissing genomen heeft, ertoe gebracht heeft de omstandigheden niet in aanmerking te nemen die door verzoekster zijn aangevoerd als een geval van overmacht op grond waarvan afgezien kan worden van de terugbetaling van de premie, zoals verzoekster die heeft laten gelden in haar brieven van 20 januari en 26 februari 1998; dat de steller van de bestreden beslissing zich er met de vermelding dat "de Staatssecretaris niet geoordeeld heeft dat deze niet-nakoming door overmacht was gewettigd" immers toe bepaalt te ontkennen dat er sprake is van overmacht; dat er dus sprake is van een stereotiepe bewering, die geenszins duidelijk maakt waarom de administratie en de Staatssecretaris geoordeeld hebben dat de door verzoekster aangevoerde omstandigheden geen geval van overmacht waren; dat het middel gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt de beslissing van 13 mei 1998 van de dienst Huisvesting van het Ministerie van het

Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waarbij deze Mohamed AMOURI gelast de premie van 75.000 frank, gekregen voor de verwerving van een woning gelegen aan de Firmin Lecharlierlaan 1 te 1090 Brussel, volledig terug te betalen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 7.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, op acht februari tweeduizend door :

de HH. HANOTIAU,	kamervoorzitter,
LEROY,	staatsraad,
QUERTAINMONT,	staatsraad,
Mevr. MALCORPS	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Chr. MALCORPS.

M. HANOTIAU.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.